

Sceny opowiadań i wydarzeń biblijnych*

* Mapa odzwierciedla konteksty geograficzne oraz polityczne opowiadań i wydarzeń biblijnych z różnych okresów historycznych.

Sceny opowiadań i wydarzeń biblijnych*

* Mapa odzwierciedla konteksty geograficzne oraz polityczne opowiadań i wydarzeń biblijnych z różnych okresów historycznych.

BLISKI WSCHÓD KIEDYŚ I DZISIAJ

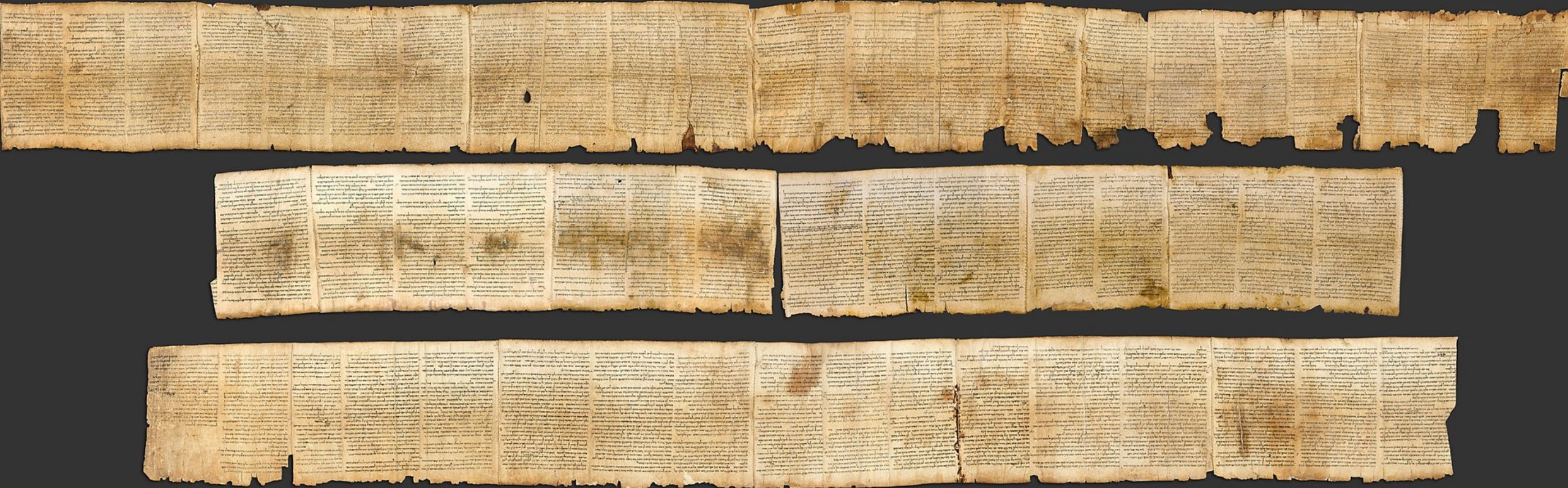

Sceny opowiadań i wydarzeń biblijnych*

* Mapa odzwierciedla konteksty geograficzne oraz polityczne opowiadań i wydarzeń biblijnych z różnych okresów historycznych.

Chronologia biblijna

POWTÓRKA

1800-1650 P.N.E. – CZASY PATRIARCHÓW.

TEN OKRES JEST TŁEM DLA PRZESŁAŃ BIBLIJNYCH O WIERZE, WYBRANIU I
ZAUFANIU ZAWARTYCH W NARRACJACH O ABRAHAMIE, IZAAKU I JAKUBIE -
PROTOPLASTACH NARODU WYBRANEGO, KTÓREGO CZĘŚĆ, WEDLE PODAŃ
BIBLIJNYCH, W WĘDRÓWCE ZA CHLEBEM TRAFIA DO EGIPTU.

1580-1250 P.N.E. – **CZASY NIEWOLI EGIPSKIEJ.**

WZMIANKI O DALSZYCH LOSACH IZRAELITÓW W EGIPCIE, KTÓRZY POPADLI W NIEŁASKĘ FARAONÓW, STANOWIĄ TŁO DLA SKONSTRUOWANIA PRZEZ AUTORÓW BIBLIJNYCH UNIWERSALNYCH **PRZESŁAŃ O BOGU WKRAČAJĄCYM W LUDZKĄ HISTORIĘ.**

1250-1210 P.N.E. –
**CZASY WYJŚCIA Z
EGIPTU, ZAWARCIA
PRZYMIERZA I WĘDRÓWKI
W STRONĘ ZIEMI
OBIECANEJ.**

AUTORZY BIBLIJNI
WYKORZYSTAJĄ PODANIA
O IZRAELITACH
WYCHODZĄCYCH Z EGIPTU
I WĘDRUJĄCYCH PO
PUSTYNIACH POD WODZĄ
MOJŻESZA DO
**PRZEDSTAWIENIA TREŚCI
PRZYMIERZA**, JAKIE BÓG
ZAWARŁ Z IZRAELEM.

1200 - 1030 P.N.E. – **CZASY SĘDZIÓW.**

TEN OKRES STANOWI **TŁO PRZEKAZÓW BIBLIJNYCH**, KTÓRYCH BOHATERAMI SĄ PLEMIENNI, REGIONALNI PRZYWÓDCY, ZWANI SĘDZIAMI. WEDLE AUTORÓW BIBLIJNYCH NAJSŁAWNIEJSZY Z SĘDZIÓW, PROROK SAMUEL, NAMASZCZA SAULĄ NA PIERWSZEGO KRÓLA IZRAELITÓW.

Jerozolima za Dawida

około 1000 r. przed Chr

1030-586 P.N.E. – **CZASY
KRÓLEWSKIE.**

TO OKRES, KTÓRY AUTORZY
BIBLIJNI WYKORZYSTAJĄ DO
SKONSTRUOWANIA WAŻNYCH I
UNIWERSALNYCH PRZESŁAŃ
ZAMIESZCZONYCH W
NARRACJACH O IZRAELSKICH
KRÓLACH, ZWŁASZCZA SAULU,
DAWIDZIE I SALOMONIE.

1010-931 P.N.E. – W CZASIE
PANOWANIA DAWIDA I
SALOMONA POWSTAJE PAŃSTWO
WSPOMINANE PO LATACH JAKO
NAJSZCZĘŚLIWSZY, NIEMAL
IDEALNY CZAS DLA IZRAELA.
POTOMEK DAWIDA MA
DOPROWADZIĆ W PRZYSZŁOŚCI
DO WSKRZESZENIA WOLNEGO
IZRAELA.

TEREN ŚWIĄTYNI W CZASACH SALOMONA

dom córki faraona

Ofel

pałac Salomona

Dom Lasu Libanu

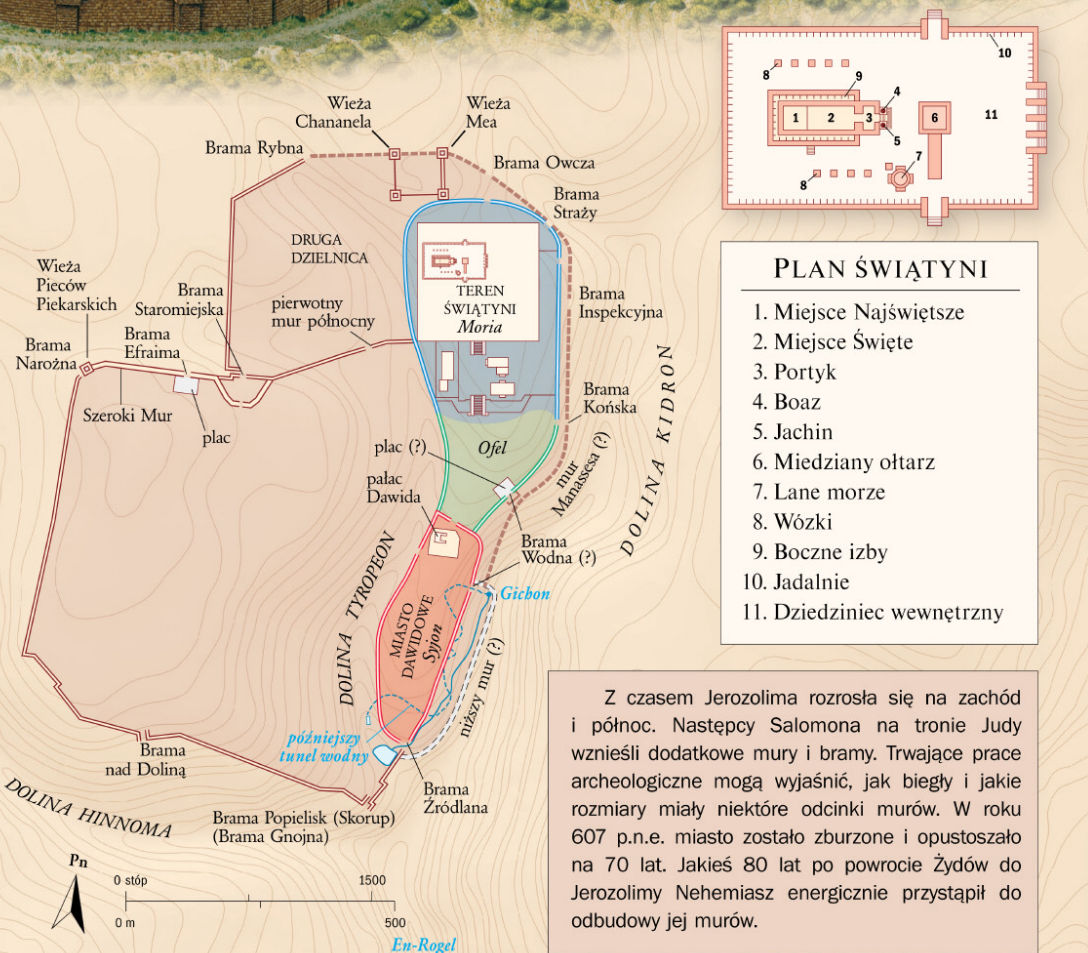
Portyk Kolumnowy

Portyk Tronowy

wielki dziedziniec

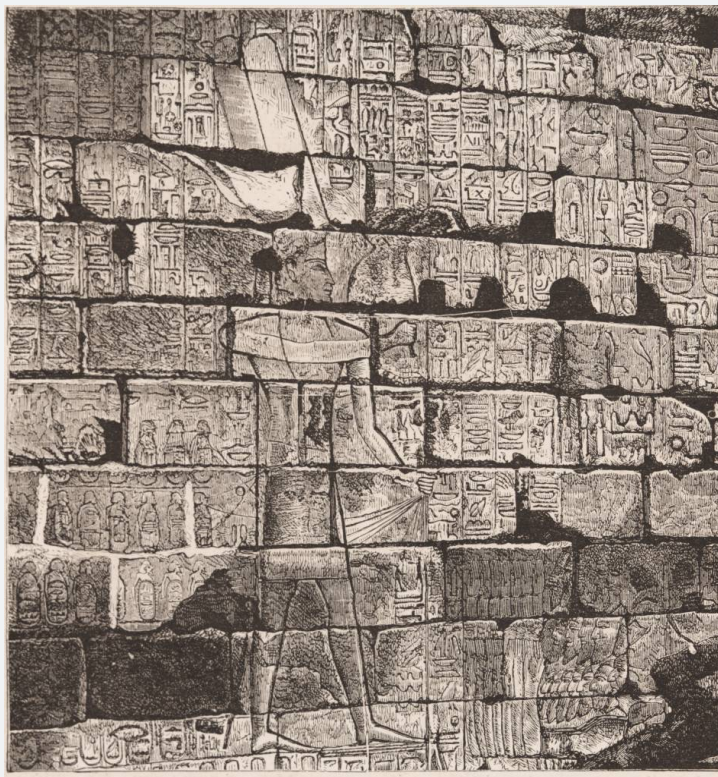
Moria

świątynia

931 P. N. E. –
UWIDACZNIŁ SIĘ
PODZIAŁ PAŃSTWA
NA CZĘŚĆ
PÓŁNOCNĄ
(IZRAEL) I
POŁUDNIOWĄ
(JUDA).

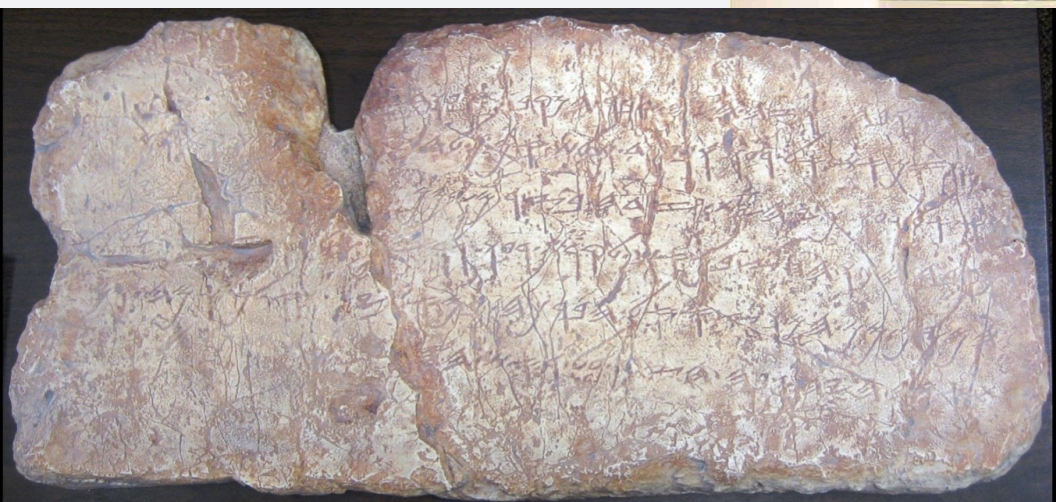

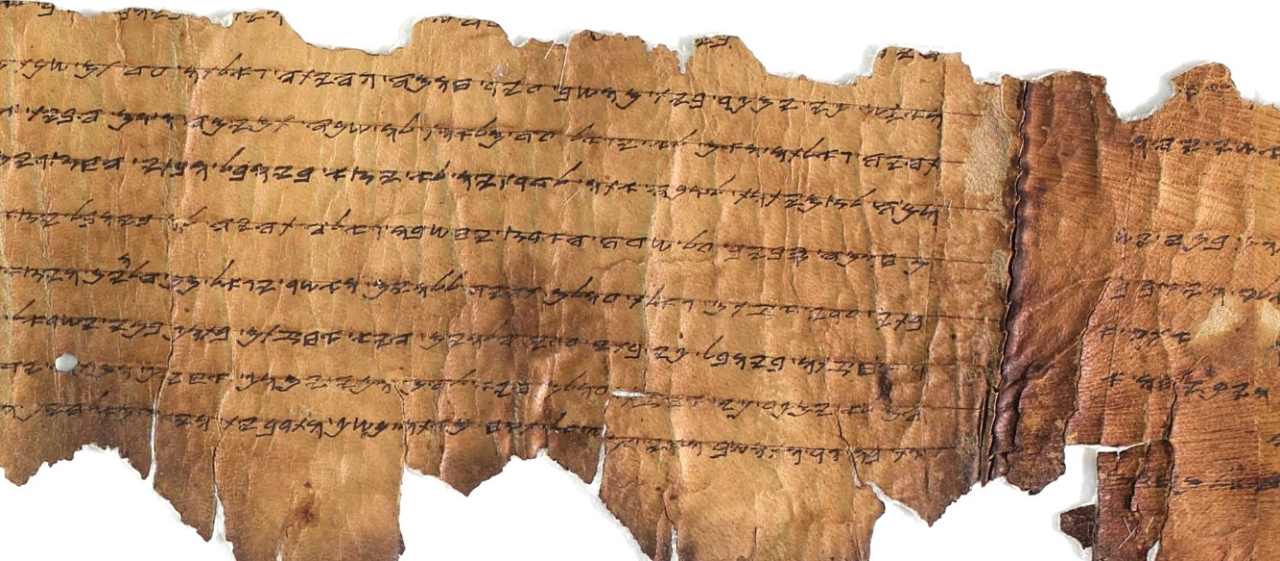
1030-586 P.N.E. – **CZASY
KRÓLEWSKIE.**

722 P.N.E. – KRÓLESTWO
PÓŁNOCNE (IZRAEL) UPADA
POD NAPOREM NAJAZDU
WOJSK ASYRYJSKICH. WIELU
IZRAELITÓW ZOSTAJE
DEPORTOWANYCH DO ASYRII.

728-699 P.N.E. –
KRÓLESTWEM POŁUDNIOWYM
(JUDĄ) RZĄDZI KRÓL
EZECHIASZ. UMACNIA
JEROZOLIMĘ. ODPIERA NAJAZD
ASYRYJCZYKÓW. JEST TO
OKRES DZIAŁALNOŚCI
PROROKA IZAJASZA.

1030-586 P.N.E. – **CZASY
KRÓLEWSKIE.**

641-609 P.N.E. – NA CZELE
JUDY STOI KRÓL JOZJASZ. W
TYM CZASIE ZOSTAJE
ZNALEZIONA KSIĘGA
ZAWIERAJĄCA PRAWA NADANE
PRZEZ BOGA. JOZJASZ
PRZEPROWADZA REFORMĘ
RELIGIJNĄ. W JEROZOLIMIE
DZIAŁA WÓWCZAS PROROK
JEREMIASZ.

597-581 P.N.E. – NA JUDE
DWUKROTNIE NAJEŹDŻAJĄ
BABILOŃCZYCY, KTÓRZY
WCZEŚNIEJ POKONALI ASYRIĘ.
ICH WŁADCA NABUCHODONOZOR
II PRZEPROWADZA TRZY
DEPORTACJE JUDEJCZYKÓW,
KTÓRZY TRAFIAJĄ DO NIEWOLI
BABILOŃSKIEJ. W 586 R. P.N.E.
ZOSTAJE ZBURZONA PIERWSZA
ŚWIĄTYNIA.

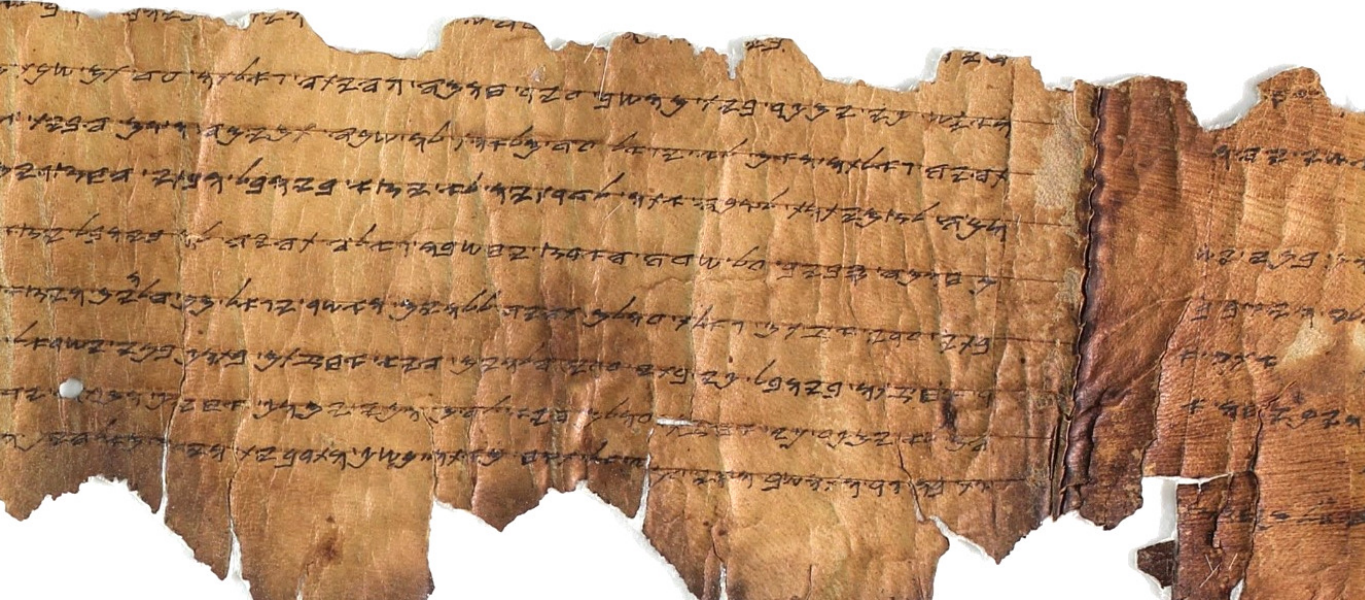

586-538 P.N.E. – CZASY NIEWOLI BABILOŃSKIEJ.

NA WYGNANIU W BABILONII JUDEJSKA ELITA ZE ŚRODOWISKA KAPŁAŃSKIEGO POŚWIĘCA SIĘ REDAKCJI KSIĄG BIBLIJNYCH. PROROCY I ICH UCZNIOWIE ZAJMUJĄ SIĘ WYJAŚNIENIEM PRZYCZYN UPADKU JERUZOLIMY I ZBURZENIA ŚWIĄTYNI. PRZEPOWIADAJĄ TAKŻE RYCHŁE WYZWOLENIE. TO OKRES DZIAŁALNOŚCI PROROKA EZECHIELA.

538 P.N.E. – PERSOWIE POKONUJĄ BABILOŃCZYKÓW. CYRUS II, WŁADCA PERSJI, POZWALA WYGNAŃCOM Z RÓŻNYCH KRAJÓW WRÓCIĆ W SVOJE OJCZYSTY STRONY.

538 - 457 P.N.E. – CZASY POWROTU WYGNAŃCÓW JUDEJSKICH Z BABILONII.

536 - 400 P.N.E. – WRACAJĄCY
FALAMI Z WYGNANIA JUDEJCZYCY
ODBUDOWUJĄ JEROZOLIMĘ.
POWSTAJE DRUGA ŚWIĄTYNIA
JEROZOLIMSKA. ZRĘBY
JUDEJSKIEJ PROWINCJI,
FUNKCJONUJĄCEJ POD PERSKĄ
KURATELĄ, ODTWARZAJĄ
ZOROBABEL I NEHEMIASZ,
NAMIESTNICY PERSCY Z
ŻYDOWSKIMI KORZENIAMI.
KLUCZOWĄ ROLĘ ZACZYNAJĄ
ODGRYWAĆ KAPŁANI,
WYRASTAJĄCY NA PRZYWÓDCÓW
CAŁEJ SPOŁECZNOŚCI
ODNOWIONEGO IZRAELA. WŚRÓD
NICH JEST M.IN. EZDRASZ,
RELIGIJNY REFORMATOR,
REDAKTOR KSIĄG BIBLIJNYCH.
PROROKAMI TYCH CZASÓW SĄ
ZACHARIASZ I AGGEUSZ.

332 - 164 P.N.E. – CZASY DOMINACJI
HELLEŃSKICH WŁADCÓW BLISKIEGO
WSCHODU.

332 P.N.E. – NA TERENY ZAJMOWANE
PRZEZ ŻYDÓW WKRACZAJĄ MACEDOŃSKIE
WOJSKA ALEKSANDRA WIELKIEGO,
POGROMCY PERSÓW. OSTATECZNIE
KONTROLĘ NAD TYMI TERENAMI
PRZEJMUJE W 190 R. P.N.E. DYNASTIA
SELEUCYDÓW, KTÓREJ WŁADCY
POKONUJĄ EGIPSKICH PTOLEMEUSZY.

250 P.N.E. – W EGIPSKIEJ ALEKSANDRII
ROZPOCZYNAJĄ SIĘ PRACE NAD
PRZEKŁADEM HEBRAJSKICH ZWOJÓW
BIBLIJNYCH NA JĘZYK GRECKI. PO
OKOŁO STU LATACH POWSTAJE GRECKIE
TŁUMACZENIE ZWANE SEPTUAGINTĄ.

167-63 P.N.E. – CZASY MACHABEJSKIE.

W 167 P.N.E. – WYBUCHA POWSTANIE
PRZECIWKO SELEUCYDOM, KIEROWANE
PRZEZ ŻYDOWSKĄ RODZINĘ
HASMONEUSZY (MACHABEUSZY).

164 P.N.E. – ŻYDZI ODZYSKUJĄ
KONTROLĘ NAD JEROZOLIMĄ.
ŚWIĄTYNIA ZOSTAJE OCZYSZCZONA. W
141 P.N.E. PO CAŁKOWITYM WYGNANIU
WOJSK SELEUCYDZKICH Z JEROZOLIMY,
PAŃSTWO ŻYDOWSKIE ZYSKUJE
WZGLĘDNĄ NIEZALEŻNOŚĆ. TRACI JĄ W
63 R. P.N.E. NA SKUTEK KONFLIKTÓW
WEWNĘTRZNYCH. DO JEROZOLIMY
WKRAČAJĄ RZYMSKIE WOJSKA
POMPEJUSZA WIELKIEGO.

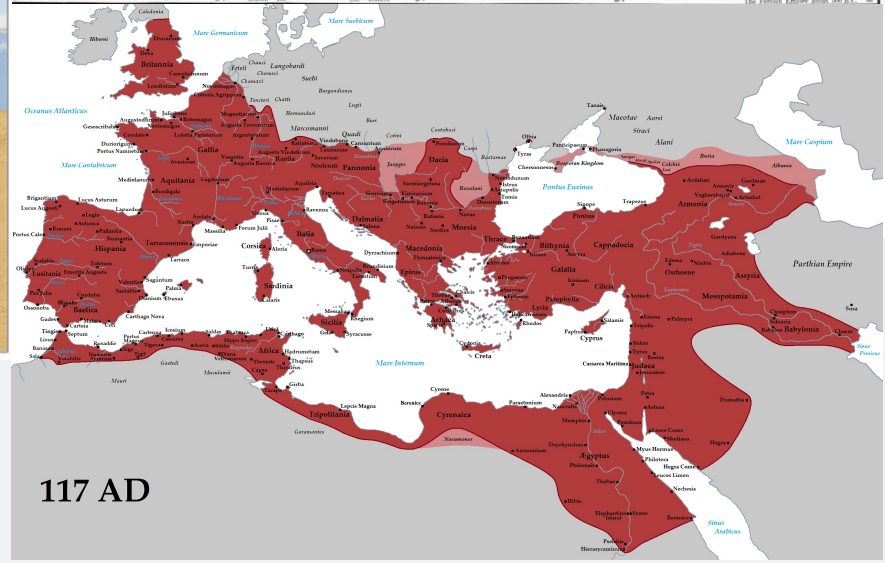
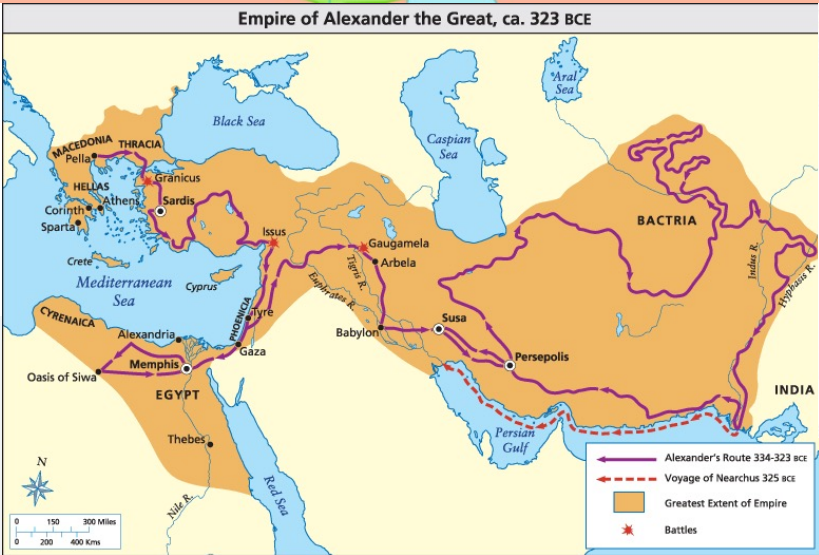
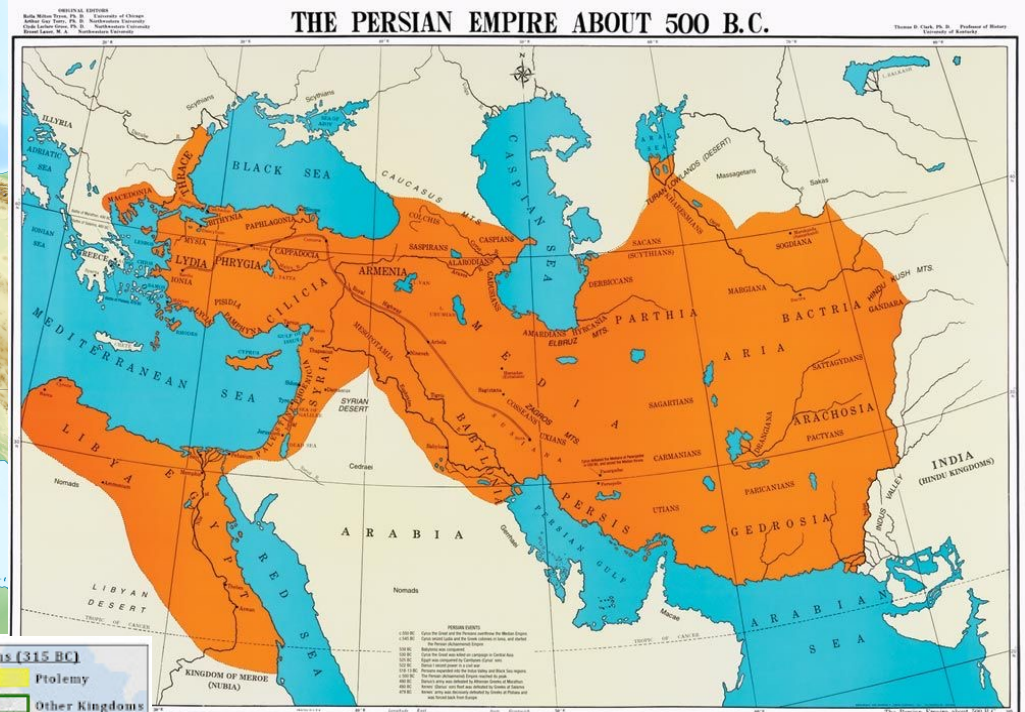
63 P.N.E. - 638 N.E. - CZASY RZYMSKIE I BIZANTYJSKIE.

PODCZAS PANOWANIA RZYMSKIEGO PAŃSTWOWOŚĆ ŻYDOWSKA ZOSTAJE ZREDUKOWANA DO PODLEGŁEGO RZYMOWI KRÓLESTWA, KTÓRYM W LATACH 37-4 P.N.E. KIERUJE HEROD WIELKI. PÓŹNIEJ TERENY JUDEI, SAMARII I GALILEI ZOSTAJĄ WŁĄCZONE W CAŁOŚCI DO RZYMSKIEJ PROWINCJI SYRIA.

6-5 P.N.E. - NA ŚWIAT PRZYCHODZI JEZUS Z NAZARETU, KTÓRY UMIERA NA KRZYŻU OK. 30 R. N.E. JEHO UCZNIOWIE, WIERZĄC W ZMARTWYCHWSTANIE SWOJEGO NAUCZYCIELA, ZACZYNAJĄ GŁOSIĆ DOBRĄ NOWINĄ O ZBAWIENIU WSZYSTKICH LUDZI, KTÓRE DOKONAŁO SIĘ DZIĘKI ŚMIERCI I ZMARTWYCHWSTANIU JEZUSA MESJASZA (CHRYSTUSA). KOLEJNE POKOLENIA CHRZEŚCIJAN ROZPOZNAJĄ W JEZUSIE WCIELONEGO SYNA BOŻEGO.

Sceny polityczne starożytnego Bliskiego Wschodu

Sceny opowiadań i wydarzeń biblijnych*

* Mapa odzwierciedla konteksty geograficzne oraz polityczne opowiadań i wydarzeń biblijnych z różnych okresów historycznych.